

مرکز ملی پژوهش‌های اسلامی
مجلس شورای اسلامی

نامه بایسنغر

(سال نامه علمی - پژوهشی)

صاحب امتیاز: مؤسسه پژوهشی بایسنغر

مدیر مسئول و سردبیر: دکتر خلیل الله افضلی

مدیر داخلی: مسعود امینی

دستیار سردبیر: سیندخت تمنا

پوشه و برگ آرا: حسین علی ابراهیمی

تاریخ انتشار: ۱۴۰۲ خورشیدی

شمارگان: ۵۰۰ جلد

رویه نامه: عبارت دعایی «هرات صانها الله عن الآفات و النکبات» و نظایر آن نوشته کاتبان گوناگون

نشانی پخش:

■ افغانستان، هرات، شهر نو، ضلع شمالی ارگ، پلاک ۱، ساختمان باغ شهر، مؤسسه پژوهشی بایسنغر

شماره‌های تماس: ۰۰۹۳۷۹۹۸۳۵۱۹۲ | ۰۰۱۴۲۴۵۰۲۹۳۲۱

شماره سوم نامه بایسنغر با حمایت مالی آژانس کمک و همکاری جمهوری ترکیه (تیکا) در هرات منتشر شده است.

مؤسسہ پژوهشی بایسنغر

نامهٔ بایسنغر

(سال نامهٔ علمی - پژوهشی)

(۳)

۱۴۰۲ خورشیدی

این شماره از مجله در پایگاه اینترنتی مؤسسہ پژوهشی بایسنغر به نشانی زیر قابل دسترس است:

WWW.BAYSUNGHUR.ORG

راه‌نمای نگارش مقاله

۱. مقاله باید حاصل پژوهش علمی نویسنده/نویسندگان دربارهٔ زبان و ادبیات فارسی و تاریخ خراسان کهن با تأکید بر پژوهش‌های مربوط به هرات باشد و در هیچ مجله یا مجموعه‌ای به چاپ نرسیده یا برای آن‌ها ارسال نشده باشد.
۲. مقاله به ترتیب باید شامل چکیده (۵ تا ۸ سطر) کلیدواژه‌ها (حداکثر ۵ واژه)، مقدمه (پرسش تحقیق، پیشینهٔ تحقیق، روش و منابع)، بحث و بررسی و نتیجه باشد و از ۱۵ صفحهٔ A۴، ۲۵ سطری تجاوز نکند.
۳. ارسال چکیدهٔ انگلیسی در صفحه‌ای جداگانه همراه با مشخصات نویسنده یا نویسندگان الزامی است.
۴. منابع مورد استفاده در پایان مقاله و براساس ترتیب الفبایی نام خانوادگی نویسنده به شرح زیر آورده شود:
کتاب: نام خانوادگی، نام، (تاریخ انتشار)، عنوان مقاله (داخل (۱))، نام نشریه، دوره/سال، شماره، شمارهٔ صفحات مقاله.
مجموعه‌ها: نام خانوادگی، نام، (تاریخ انتشار)، عنوان مقاله (داخل (۱))، نام ویراستار یا گردآورنده، نام مجموعه مقالات، محل نشر: نام ناشر، شمارهٔ صفحات مقاله.
سایت‌های اینترنتی: نام خانوادگی، نام نویسنده، تاریخ استفاده از سایت اینترنتی (داخل [])، عنوان موضوع (داخل (۱))، نشانی سایت اینترنتی.
۵. ارجاعات در متن مقاله به صورت پانویس (نام خانوادگی، نام، نام کتاب یا مقاله، تاریخ انتشار، شمارهٔ صفحه) نوشته شود.
۶. نقل قول‌های مستقیم بیش از ۵ سطر در صورت جدا از متن با فرورفتگی (نیم سانتیمتر) از دو طرف درج شود.
۷. توضیحات تکمیلی و معرفی منابع بیشتر در پیوند به موضوعات مختلف، در

یادداشت‌های مقاله ارائه شود.
۸. مقاله بر اساس شیوه‌نامه مؤسسه پژوهشی بایسنگرکه در وب‌سایت مؤسسه قابل دسترس است، تنظیم شود. در صورت لزوم، مجله در ویرایش ادبی مقالات بدون تغییر محتوای آن آزاد است.

فهرست

- راه‌نمای نگارش مقاله ۵
- سرنامه ۱۱
- بخش نخست؛ جست‌وجو** ۱۷
- پیوند داستان سرایی عامه و مذهب عامیانه: بررسی نقش بی‌بی سستی در ابومسلم‌نامه ۱۹
دکتر آمنه ابراهیمی
- معروف بغدادی و نخستین فعالیت‌های کارگاه بایسنغر میرزا ۳۹
دکتر شیوا میهن
- محزّر مجالس العشّاق؛ سلطان حسین بایقرا ۸۳
دکتر مهدی بیلافی
- آئینه‌شاهی؛ واکاوی اندیشه مولانا حسین واعظ کاشفی در تکوین مکتب سیاسی هرات ۱۱۱
دکتر داوود عرفان
- آگاهی‌های تازه درباره‌ی امیر جمال الدین عطاء الحسینی ۱۳۳
دکتر خلیل‌الله افضلی
- مقایسه‌ی افسانه‌ها و حکایت‌های مقدمه‌ی شاهنامه‌ی بایسنگری با روایت‌های شفاهی ۱۷۳
دکتر محمد جعفری قنواتی
- پژوهشی در آب‌انبارهای محله‌ی قضاّت در شهر کهنه‌ی هرات ۱۸۵
غلام‌محمد عاصم و دکتر تتسویا اندو | برگردان از انگلیسی؛ طه آور
- جعفر بایسنگری؛ حیات، هنر و شیوه ۲۰۹
سید امیر منصوری
- اولنگ‌اولنگ، ترانه‌ی مراسم عروسی مردم هرات ۲۴۷
دکتر اسدالله شعور

- آرامگاه محمد غازی در فوشنج ۲۸۱
 دکتر برنارد اوکین | برگردان از انگلیسی: سیندخت تمنا
- تکمله‌ای بر مقاله «آرامگاه محمد غازی در فوشنج» و آخرین مرمت این بنا ۳۱۵
 سیندخت تمنا
- بخش دوم؛ هرات‌شناسی** ۳۲۷
- تذکره الصالحین یا حصه سوم رساله مزارات هرات ۳۲۹
 دکتر محمد شعیب مجددی
- مقامات مولانا کلان زیارتگاهی ۳۴۹
 دکتر عارف نوشاهی
- دو فرمان سلطان حسین بایقرا در آرشیو ملی افغانستان در کابل ۳۷۷
 دکتر شیوان ماهندرا راجا | برگردان از انگلیسی: معصومه نظری
- نگاهی به کتاب مروارید خراسان؛ تاریخ هرات ۴۰۱
 رادک سیکورسکی | برگردان از انگلیسی: دکتر سید رضا کاظمی
- نگاهی به کتاب مروارید خراسان؛ تاریخ هرات ۴۰۹
 دکتر کریستینا نوله کریمی | برگردان از انگلیسی: دکتر سید رضا کاظمی
- نگاهی به کتاب تاریخ هرات از چنگیزخان تا امیر تیمور ۴۱۳
 دکتر شیوان ماهندرا راجا | برگردان از انگلیسی: سید وهاب فروغ طبیبی
- بازتاب اندیشه‌های جامی در آثار منطقه ۴۲۳
 دکتر محمد افضلی
- معرفی کتاب قدرت، سیاست و مذهب در ایران عهد تیموری ۴۳۵
 دکتر داوود عرفان
- مرواریدی در هرات ۴۴۳
 دکتر اسراء السادات احمدی
- کتابخانه‌های آبدان مسجد جامع هرات ۴۵۱
 دکتر خلیل‌الله افضلی
- از نامه ادبی هرات ۴۵۷
 عبدالغفور سنگانی
- جایابی باغ نعمت‌آباد و بناهای بازمانده از آن ۴۶۵
 مسعود امینی
- خانقاه پوران ۴۸۷
 حمیدالله کامگار

۴۹۵	بخش سوم؛ هریوکان
۴۹۷	پهلوان محمد ابوسعید و ترجمه فارسی رساله حالات پهلوان محمد مقدمه: مسعود امینی برگردان رساله از ترکی جغتایی: احمد حسینی مروی
۵۲۱	بخش چهارم؛ عرضه داشت
۵۲۳	گزارش کاری مؤسسه پژوهشی بایسنغر
۵۳۳	بخش پنجم؛ تازه درگذشتگان
۵۳۵	غلام حیدر اسیر هروی
۵۳۹	محمد آصف فکرت هروی
۵۴۳	فضل الله زرکوب
۵۴۹	دکتر اسدالله حبیب
۵۵۵	عبدالله سمندر غوریانی
۵۶۵	عبدالکریم تمنا
۵۶۹	محمد شاه واصف باختری
۵۸۱	گزارش مختصری از برنامه های بازسازی دفتر تیکا در هرات

گزارش مختصری از برنامه‌های بازسازی دفتر تیکا در هرات

دفتر هماهنگی ریاست آژانس انسجام و همکاری جمهوری ترکیه (تیکا - هرات) در سال ۲۰۱۶م. / ۱۳۹۶ش. فعالیت‌های خویش را در شهر هرات و ولایت‌های حوزه غرب افغانستان (فراه، نیمروز، بادغیس و غور) آغاز کرد. این دفتر بعد از به رسمیت شناخته شدن در سال ۲۰۱۷م. / ۱۳۹۷ش. از طرف دولت افغانستان به گونه رسمی پروژه‌های زیادی در بخش‌های مختلف از جمله ارتقای ظرفیت جوانان، توانمندسازی بانوان، همکاری با ریاست معارف ولایت هرات، بخش توسعه صحت، زراعت و حمایت از انجمن‌های اجتماعی انجام داده که در رشد اقتصادی مردم ولایت هرات و دیگر ولایات غربی اثرات مثبتی داشته است.

در کنار پروژه‌های انکشافی یکی دیگر از بخش‌هایی که دفتر هماهنگی هرات (تیکا) به آن خیلی اهمیت قائل است ترمیم و مرمت آبدیه‌های تاریخی است. چنانچه می‌دانیم بیشتر آبدیه‌های تاریخی که در شهر و نواحی آن موجود است بخشی از میراث‌های مشترک جهان اسلام می‌باشد که قدامتشان به دوره تیموریان برمی‌گردد. تمام این آبدیه‌ها به علت‌های مختلفی چون جنگ‌های داخلی، ناامنی، پائین بودن سطح اقتصاد در کشور و عدم توجه دولت‌های سابق تقریباً در معرض نابودی است. دفتر ریاست آژانس انسجام و همکاری جمهوری ترکیه به خاطر حفظ این آبدیه‌ها که امانتی است برای نسل‌های آینده افغانستان، تلاش کرد تا در راستای ترمیم و مرمت آن‌ها با هماهنگی ریاست اطلاعات و فرهنگ هرات اقدام عملی انجام دهد. در این جا بعضی از برنامه‌های مرمت و بازسازی که از سال ۲۰۱۷م. / ۱۳۹۷ش. به این سو توسط دفتر تیکا در هرات انجام شده است، کوتاه معرفی می‌شود.

پروژه ترمیم و مرمت مسجد تابستانی امیر علی شیر نوایی

این مسجد تاریخی که دارای ۱۱ گنبد می باشد، در ساحه‌ای به مساحت ۱۹۶۰ متر مربع ساخته شده که طول آن ۵۶ متر و عرض آن ۸٫۵ متر است. گنبد‌های این مسجد از خشت خام بود و کاملاً در معرض فروپاشی قرار داشت. صحن مسجد مذکور تخریب و به تلی از خاک مبدل گشته و دیوارهای داخلی مسجد که از خشت قدیمی است زیر آستر گچ پنهان شده بود.

با آغاز کار مرمت این مسجد ابتدا گنبد‌های آن بعد از خاک برداری با معیارهای مرمت آبد‌های تاریخی ترمیم گردید و با خشت سنتی پوشش داده شد. آستر دیوارهای داخلی تراشیده شد و بعد از نمودار شدن خشت‌های سنتی این دیوارها با مهارت خاصی با استفاده از مصالح مخصوص آبد‌های تاریخی هنگف کاری (بندکشی) شد ساحة بیرونی مسجد با خشت سنتی خشت فرش شد و دیوارهای دور آن به شکلی که نمای مسجد از بیرون دیده شود با پنجره‌های آهنی سر از نو اعمار گردید. همچنان دروازه‌ها و کلکین‌های مسجد که فرسوده شده بود نیز مطابق به اصل آن از چوب خار ساخته و نصب شد. به این شکل مسجد نمای قدیمی خود را به دست آورد و از خطر فروپاشی نجات یافت.

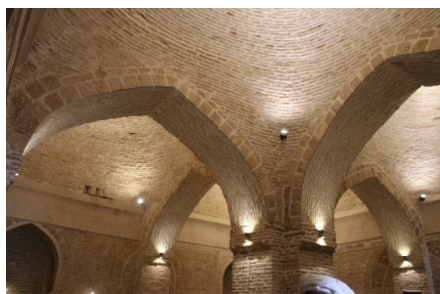

نامه بایسنغر، شماره سوم، ۱۴۰۲ خورشیدی

تصاویر قبل و بعد از بازسازی؛ هرات، مجتمع گازرگه، مسجد تابستانی امیر علی شیر، عکاس: نجیب الله ارساری

بازسازی سالن نمایشگاه آثار خطی در داخل مسجد جامع بزرگ شهر هرات

سالن نمایشگاه آثار خطی در داخل ایوان جنوبی مسجد جامع هرات نیز نظر به درخواست ریاست اطلاعات و فرهنگ هرات و ریاست ارشاد و حج و اوقاف ولایت هرات از جانب دفتر تیکا مورد بازسازی قرار گرفت. خشت‌های سنتی که در اعمار دیوارها و گنبد این سالن به کار گرفته شده بود زیر آستر گچ پنهان بود که با یک اقدام تقریباً مشابه با کار مسجد تابستانی امیر علی شیر، نخست آستر دیوارها و گنبد این سالن با مهارت خاص تراشیده و پس از آن با مصالح مخصوص سازه‌های تاریخی هنگف‌کاری گردید تا نمای اصلی این سالن زیبا خود را برجسته سازد. بعد از مرمت، دروازه و پنجره‌ها و دیگر لوازم ضروری این سالن با محفظه‌های چوبی برای نمایش آثار خطی مجهز شد. کار مرمت سالن مذکور در سپتامبر ۲۰۱۸ م. / شهریور ۱۳۹۸ ش. آغاز و در مدت سه ماه تکمیل گردید.

تصاویر قبل و بعد از بازسازی؛ هرات، مسجد جامع بزرگ، سالن نمایشگاه آثار خطی، ۱۳۹۸ خورشیدی، عکاس: نجیب‌الله ارساری

بازسازی مسجد خانقاه (چله خانه حضرت خواجه عبدالله انصاری)

ابواسماعیل احمد بن محمد بن حمزه، مشهور به شیخ عمویه، از مشایخ بزرگ هرات می‌باشد. شیخ عمویه در سال ۴۴۱ ق. وفات یافت و در شمال گازرگاه به خاک سپرده شد. صاحب *روضات الجنات* می‌گوید که شیخ عمویه «آن جا مسجد جامع و رباطی متصل به یک دیگر ساخت و شیخ الاسلام خواجه عبدالله انصاری قدس الله سره که مقتدای اهل هرات بود، بدان مقام میل تمام داشت و مردم به موافقت آن حضرت عزیزان خود در آن جا دفن می‌کردند تا شیخ الاسلام را وفات رسید آن جا مدفون گشت»^۱.

بنای مسجد خانقاه به همان شکل اصلی خود باقی ماند. فضای داخلی مسجد خانقاه دارای نقشه‌ای مدوّر است و در اطراف آن اتاق‌های کوچک جهت عبادت و چله‌نشینی وجود دارد. این مسجد داری یک گنبد است و آنچه که در شکل ظاهری آن مشاهده می‌گردد گنبد اصلی خانقاه به شکل اولیه آن بوده اما ایوان‌های اطراف آن در طبقه دوم تخریب شده بود که بعداً بازسازی شد.

تصاویر قبل و بعد از بازسازی؛ هرات، مجتمع گازرگاه، مسجد و خانقاه شیخ عمویه، ۱۳۹۹ خورشیدی، عکاس: نجیب الله ارساری

۱. اسفزاری، معین‌الدین، *روضات الجنات*، ۱۳۳۹، ج ۲، ص ۵۰.

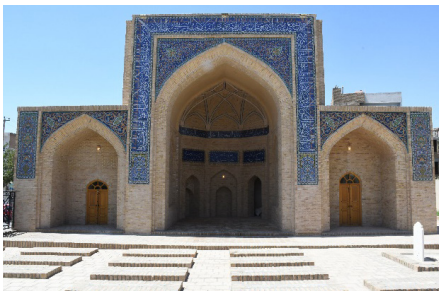
این مسجد نیز به ترمیم و بازسازی اساسی نیاز داشت. در طبقه دوم، ایوان‌های کوچک حجره‌مانند در اطراف گنبد اصلی مسجد قرار گرفته است. کار مرمت این بنا نظر به درخواست ریاست اطلاعات و فرهنگ ولایت هرات به تاریخ ۲۱ آگست ۲۰۱۹ م. ۳۰٪ مرداد ۱۳۹۹ ش. آغاز و در مدت ۶ ماه تکمیل گردید.

در مرمت این بنای تاریخی نخست الحاقات اضافی‌ای که در بیرون ساخته شده بود و نمای اصلی این بنا را تحت تأثیر قرار می‌داد، تخریب گردید. در گام بعدی محوطه آن بازسازی و نمای بیرونی بنا که از خشت خام بود و در معرض فرسایش قرار داشت، مطابق به شکل اصلی آن با استفاده از خشت سنتی و مصالح مخصوص پوش شد تا نمای اصلی سازه برای همیشه در برابر باران حفظ گردد. بعد از ترمیم فضای داخلی، دروازه‌ها و پنجره‌های آن مطابق به اصل از چوب درجه یک ساخته و مجدداً نصب گردید. دیوارها و سقف راه‌روهای منزل دوم که تخریب گردیده بود دوباره بازسازی و پشت بام آن از خشت آبداتی فرش شد. در اخیر با مرمت دیوارهای اطراف آن و دروازه‌های ورودی کار ترمیم این آبدۀ تاریخی نیز به پایان رسید.

بازسازی آرامگاه امام فخر رازی

امام فخر رازی شاعر، فیلسوف، مفسر، حکیم و منجم معروف جهان اسلام است که در بین سال‌های ۵۴۴ - ۶۰۶ قمری در شهر هرات می‌زیست و در همین شهر درگذشته است. زیارت امام فخر رازی که از جمله آبدیه‌های مهم تاریخی شهر هرات محسوب می‌شود در طول سال‌های متمادی از جنگ‌ها و حوادث طبیعی متأثر گردیده بود و در معرض نابودی قرار داشت. مرمت این آبدیه تاریخی به اساس پیشنهاد ریاست اطلاعات و فرهنگ هرات در اواخر سال ۲۰۲۰ م. ۱۴۰۰ ش. آغاز و در اواسط سال ۲۰۲۱ م. ۱۴۰۱ ش. به پایه اکمال رسید. در چهار چوب این برنامه، ایوان سمت غربی آرامگاه امام فخر رازی که نمادی تاریخی از سال‌های بس قدیم می‌باشد ترمیم و با کاشی سنتی هرات مزین گردید. در گام دوم تخت آرامگاه و دیوار دور آن و همچنان خود آرامگاه رازی همراه با پنجره‌های خشتی اطراف آن مرمت و بازسازی گردید.

تصاویر قبل و بعد از بازسازی؛ هرات، خیابان، آرامگاه امام فخر رازی، ۱۴۰۱ خورشیدی، عکاس: نجیب الله ارساری

ترمیم و بازسازی تخت آرامگاه مولانا عبدالرحمن جامی

پروژه مرمت آرامگاه مولانا عبدالرحمن جامی نیز یکی از مهم‌ترین پروژه‌های مرمتی است که دفتر ریاست آژانس انسجام و همکاری جمهوری ترکیه در هرات انجام داده است. این پروژه در دو فاز انجام گردید که فاز اول آن ترمیم ایوان‌های عقب آرامگاه، راه‌روها و دیوار دور آن بود. فاز دوم شامل خشت‌فرش ساحة بیرونی آرامگاه، ترمیم مدرسه مولانا عبدالرحمن جامی و کاشی‌کاری گلدسته می‌شد. کار ترمیم این زیارت در ۱۵ مارچ ۲۰۲۲ م. / ۲۴ اسفند ۱۴۰۰ ش. آغاز و در اواخر سال ۲۰۲۲ م. / ۱۴۰۱ ش. تکمیل گردید.

تصاویر قبل و بعد از بازسازی؛ هرات، خیابان، آرامگاه مولانا عبدالرحمن جامی، ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ خورشیدی، عکاس: نجیب الله ارساری

نصب محفظه شیشه‌ای در اطراف صندوق موی مبارک در گازرگاه

موی مبارک یکی از امانت‌های بزرگ و متبرک است که در زمان خلافت عثمانی‌ها از جانب یکی از خلیفه‌های عثمانی به نام سلطان عبدالعزیز در سال ۱۸۶۸ م. / ۱۲۸۴ ق. به هرات آورده شد و به میر دین محمد نماینده فامیل میر گازرگاه اهدا گردید. موی مبارک از همان دوران تا اکنون در یکی از بلندترین نقاط شهر هرات در جوار زیارت خواجه عبدالله انصاری نگهداری می‌شود.

سالیان متممادی این هدیه مبارک به خاطر محافظت بهتر، در صندوقی زیر پوش‌های تکه‌ای پنهان بود و کسی قادر به دیدن صندوق نبود. سرانجام در سال ۲۰۲۲ م. / ۱۴۰۱ ش. با اقدام دفتر تیکا این هدیه متبرک با نصب شیشه مقاوم و امنی در اطراف آن، تحت محافظت قرار گرفت. اکنون زائرین می‌توانند این صندوق زیبا را که تحفه ارزشمندی را در خود دارد، از پشت نمای شیشه‌ای شفاف به راحتی دیدن کنند.

تصاویر بعد از بازسازی؛ هرات، گازرگاه، موی مبارک، ۱۴۰۱ خورشیدی، عکاس: نجیب الله ارساری

نصب محفظه شیشه‌ای در اطراف سنگ هفت قلم

یکی از نفیس‌ترین شاهکارهای هنری عصر تیموری سنگ هفت قلم است که به باور بسیاری از باستان‌شناسان نظیر آن در جهان وجود ندارد. این اثر ارزشمند هنری که باستان هنرآفرین مشهورترین هنرمندان دوره تیموری همچون استاد کمال الدین بهزاد و شمس الدین حکاک ساخته شده است بر سر مزار غریب میرزا فرزند سلطان حسین بایقرا قرار دارد. در طول سالیان متمادی نسبت به نبود امکانات کافی این اثر گران بها از گزند حوادث در امان نبود و با خطرات زیادی دست به گریبان بود. در سال ۲۰۲۲ م/ ۱۴۰۱ ش. دفتر هماهنگی پروگرام هرات با هماهنگی ریاست اطلاعات و فرهنگ و تولید آستان پیر هرات اقدام کرد تا این اثر بی نظیر و ارزشمند با لایه‌ای محافظتی از جنس شیشه در برابر خطرات احتمالی بیرونی محافظت گردد.

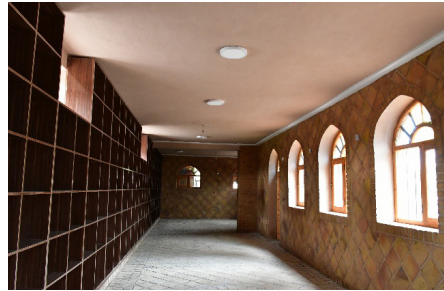

تصاویر بعد از بازسازی؛ هرات، مجتمع گازرگاه، سنگ هفت قلم، ۱۴۰۱ خورشیدی، عکاس: نجیب الله ارساری

بازسازی مرکز گردشگری و فروش صنایع دستی گازرگاه

این بنا که در جوار مسجد تابستانی امیر علی شیر نوایی قرار دارد غیرقابل استفاده بود که به گفته مسئولین، در سال‌های گذشته به عنوان وضوخانه مورد استفاده قرار می‌گرفت اما در سال‌های اخیر دروازه‌هایش برای همیشه قفل شد و تنها به عنوان انبارخانه استفاده می‌شد. سالن مذکور در سال ۱۴۰۰/۰۲/۲۰ ش. با هماهنگی ریاست اطلاعات و فرهنگ ولایت هرات از جانب دفتر هماهنگی پروگرام هرات به منظور ایجاد یک مرکز گردشگری و فروش صنایع دستی ترمیم و بازسازی گردید.

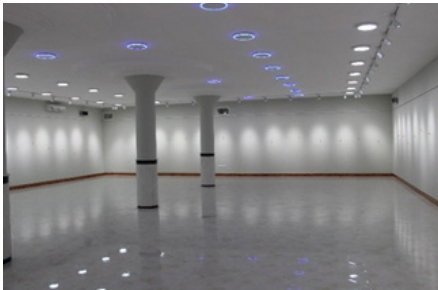

تصاویر قبل و بعد از بازسازی؛ هرات، مجتمع گازرگاه، مرکز فروش صنایع دستی و گردشگری، ۱۴۰۰ خورشیدی، عکاس: نجیب الله ارساری

نامه: بایسنغر، شماره سوم، ۱۴۰۲ خورشیدی

سالن علامه سلجوقی

سالن علامه سلجوقی واقع در مجتمع کتابخانه عامه هرات یکی از مکان‌های بسیار مهم فرهنگی این شهر می‌باشد. این مکان به هدف برگزاری برنامه‌های فرهنگی نمایشگاه آثار هنری هنرمندان هرات مورد استفاده قرار می‌گرفت که تجهیزات آن به خاطر برگزاری چنین محافلی کافی نبود. در سال ۲۰۱۹م/۱۳۹۹ش. نظر به درخواست ریاست اطلاعات و فرهنگ این سالن از طرف دفتر تیکا ترمیم و بازسازی شد و با معیارهای لازم برای برگزاری نمایشگاه آثار هنری تجهیز گردید.

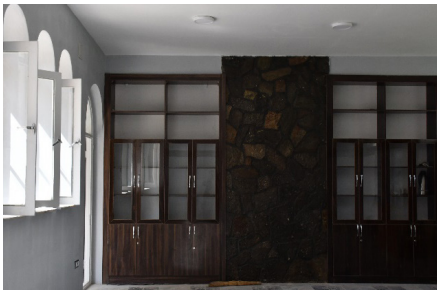

تصاویر قبل و بعد از بازسازی؛ هرات، کتابخانه عامه، سالن علامه سلجوقی، ۱۳۹۹ خورشیدی، عکاس: نجیب الله ارساری

بازسازی تعمیر انجمن خطاطان ولایت هرات

تعمیر انجمن خطاطان ولایت هرات طی درخواست ریاست اطلاعات و فرهنگ در سال ۲۰۲۲ م. ۱۴۰۱ ش. از طرف دفتر تیکا ترمیم و بازسازی شد.

تصاویر بعد از بازسازی؛ هرات، انجمن خطاطان، ۱۴۰۱ خورشیدی، عکاس: نجیب الله ارساری ۷

کار ساخت وضوخانه‌های مسجد جامع بزرگ هرات

کار اعمار وضوخانه‌های مسجد جامع بزرگ هرات جزئی از کار ساخت پارک مسجد جامع بود که کار عملی آن چند سال قبل آغاز شد اما با تغییر نظام، نظر به نبود بودجه، کار ساخت و ساز آن متوقف گردید. نبود تشناب و امکانات و وساختن مشکلات زیادی را برای شهروندان هرات که جهت ادای نماز به مسجد جامع می‌آمدند ایجاد کرده بود. دفتر تیکا به اساس درخواست مقام ولایت و ریاست اطلاعات و فرهنگ ولایت هرات، با هماهنگی ریاست اطلاعات و فرهنگ و ریاست حج و اوقاف کار اعمار آن را به تاریخ ۲۸ جنوری ۲۰۲۳ م. ۸/ بهمن ۱۴۰۲ ش. آغاز کرد که در جولای ۲۰۲۳ م. مرداد ۱۴۰۲ ش. به بهره‌برداری سپرده شد.

تصاویر ساخت وضوخانه؛ هرات، مسجد جامع بزرگ، ۱۴۰۲ خورشیدی،
عکاس: نجیب الله ارساری